

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1898. Första Kammaren. N:o 22.

Lördagen den 16 april.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Upplästes ett inkommet läkareintyg, så lydande:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr brukspatron *E. Nisser* är af sjukdom hindrad att under närmaste dagar deltaga i Riksdagens arbeten, intygas härmed.

Stockholm den 15 april 1898.

Tor Lamberg.

Leg. läkare.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

n:o 57, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsanslag för utvidgande af en skeppsdocka å Lindholmen invid Göteborg;

n:o 58, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets öfvertagande af rusthållares skyldighet att bekosta rustningshästs skoning under tjenstgöring;

n:o 59, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beredande af medel till fullbordande af de beslutade nya kasern-etablissemanten;

n:o 60, i anledning af Kongl. Maj:ts propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till tre danaarf;

n:o 61, angående väckta förslag om löneförbättring för vissa betjente vid statens jernvägar;

n:o 62, i anledning af väckt motion om anslag till gratifikation för betjente vid statens jernvägar; och

n:o 63, i anledning af väckt motion om rätt för pensionerade tjänstemän och betjente vid statens jernvägar att erhålla fribiljetter för resa å samma jernvägar; äfvensom

lagutskottets utlåtanden:

n:o 61, i anledning af väckta motioner angående ändringar i gällande lagstiftning om väghållningsbesvärets utgörande; och

n:o 65, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande statsutskottets den 1 och 2 i denna månad bordlagda memorial n:o 56, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens fjerde hufvudtitel.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkten 2.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 3.

Lades till handlingarna.

Punkten 4.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 5.

Lades till handlingarna.

Punkten 6.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 7.

Lades till handlingarna.

Punkterna 8 och 9.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 10.

Lades till handlingarna.

Punkten 11.

Utskottets hemställan bifölls.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande bevillningsutskottets den 13 och 14 innevarande april bordlagda betänkande n:o 17, angående ändring af bestämmelserna rörande tullbehandlingen af velocipeder.

Punkten 1.

Herr Cavalli: Tillverkningen af velocipeder har numera i vårt land tagit en sådan omfattning, att denna industrigren har berättigade anspråk på att, liksom andra, erhålla ett effektivt skydd. Bevillningsutskottet har också ställt sig ganska välvilligt gent emot den i detta syfte vid innevarande riksdag väckta framställning, ehuru åtskilliga icke alldeles oväsentliga skiljaktigheter finnas mellan bevillningsutskottets förslag och det förslag, som innefattas i den af mig vid betänkandet fogade reservation, i hvilken fyra andra bevillningsutskottets ledamöter instämt.

Skilnaden är den, att bevillningsutskottet föreslagit, att tullbehandlingen af velocipeder skall ega rum ömsom efter värde och ömsom efter stycketal, under det reservanterna föreslå endast stycketalet såsom grund för förtullningen. Äfven för den, som, trots de många och stora olägenheter, som äro med tullbehandling efter värde förenade, vill bibehålla värdetullar, torde goda skäl förefinnas för att i detta fall afstå derifrån. Fullt kompetenta personer — affärsmän såväl som tulltjenstemän — hafva lemnat mig karakteristiska redogörelser, huru den nu gällande värdetullen kringgås, och om man finge fästa en plomb på eller å annat sätt märka en velociped, som, förtullad efter en amerikansk faktura å 18 å 27 dollars — jag har här dylika fakturor — nu utbjudes till salu i åtskilliga butiker och försäljningsmagasin här och hvar i landet, ja, då skulle man nog samt finna, att säljaren alldeles glömt bort innehållet i den faktura, som ansetts god nog åt kongl. tullverket. Med den blandade tullberäkning, som bevillningsutskottet föreslagit, qvarstå naturligtvis alla olägenheterna vid värdetullen, men icke nog dermed; de ökas. Enligt gällande tulltaxa tullbehandlas nu ett parti velocipeder genom

*Angående
tullbehand-
lingen af
velocipeder.*

*Angående
tullbehand-
lingen af
velocipeder.
(Forts.)*

bestämmande af deras sammanlagda värde enligt fakturor och efter pröfning; dermed är saken klar. Antagandet af utskottets förslag skulle förändra detta så, att för *hvar och en* velociped särskildt kräfdes en särskild tullbehandling. Utskottet har nemligen föreslagit, att då velocipedens värde nedgår så lågt, att 15 % derå understiger 25 kronor, skall stycketalsberäkning användas vid förtullningen. Detta kräfver naturligtvis en värdering af hvarje särskild maskin, och skulle dervid värdet finnas öfverstiga 166 kronor 67 öre, tullbehandlas densamma efter värde, går det under nämnda summa, efter stycketal. Äfven om icke afseende fästes vid det myckna arbete, detta skulle kräfva från tullverkets sida — naturligtvis finge flere tjänstemän anskaffas, om så visade sig nödigt — så bör det ej förbises, att två alldeles olika grunder fastställas för förtullning af velocipeder, och en och samma rubrik i tulltaxan måste i statistiken mynna ut i två uppgifter, till ingen båtnad för industrien, men till bestämd skada för och oreda i statistiken, hvilken ej kan angifva hvarken stycketal eller värde, utan en oredig blandning af beggadera.

Jag sade, att den af bevillningsutskottet föreslagna tullberäkningen ej skulle lända till båtnad för industrien. Det är ju så i all industri, att industrialster, i den mån de komma till användning i stor skala, så småningom sjunka i värde. En tanke på priset å symaskinerna torde i detta fall utgöra en ganska lämplig jämförelsepunkt, och velocipederna utgöra intet undantag från den angifna regeln. Priset har så småningom gått ner, och dermed kommer ock att fortfara. I följd häraf torde den tid ej vara långt aflägsen, då gränsen för stycketalstullberäkningen komme att öfverskridas endast af en eller annan dyrbarare, för kapplöpning eller dylikt afsedd velociped eller för de jämförelsevis sällan använda tandems och tricyklarne.

Hvad tullsatserna å delar af velocipeder beträffar, förefinnes ingen skilnad emellan bevillningsutskottets förslag och den af ledamöterna från Första Kammaren afgifna reservationen, och jag vill därför endast påpeka vigten af att denna tullsats ändras. Om herrarne sett några offerter från amerikanska eller engelska velociped-firmor — af dylika offerter har jag här åtskilliga — torde herrarne hafva funnit, att dessa med stor styrka framhålla, att de maskindelar, som de utbjuda, äro gjorda af bästa svenska stål, och det lider intet tvifvel, att råmaterialet, oarbetadt stål eller rör, kommer från Fagersta eller Sandviken. Ett par exempel för att visa, huru nu går till: den kedja, som förmedlar rörelsens öfverförande från det ena hjulet till det andra, är af svenskt stål, men kedjan är i de flesta fall tillverkad i Österrike, derifrån importerad hit och förtullad efter tullsatsen för delar af velocipeder. Gaffeln eller det tudelade rör, som uppbares af framhjulet och utgör styrinrättningen, är äfvenledes af svenskt stål från Fagersta eller Sandviken, men ännu har gaffeln icke kunnat tillverkas inom landet med undantag af ett ringa antal för hand af mindre fabrikanter. Vid Fagersta har emellertid nu en maskin, afsedd att tillverka dylika velocipeddelar, blifvit uppsatt, och det torde icke

dröja länge, innan man blir i tillfälle att leverera dem färdiga. Nog är det på tiden, att vi bereda ett skydd åt denna förädling inom eget land af eget stål, och det är därför nödigt, att den nuvarande värdetullen å delar af velocipeder utbytes mot en vigttull, som föreslagits till 2 kronor per kilogram och skulle gälla alla velocipeddelar utan undantag.

Till kammarens ledamöter har kanske en skrift från en velocipedtillverkare blifvit utdelad — åtminstone hafva bevillningsutskottets ledamöter erhållit exemplar deraf. Denna framställning har helt säkert hos åtskilliga af herrarne väckt en viss uppmärksamhet, ty denne fabrikant förklarar sig önska, att antingen värdetullen, 15 % å velocipeddelar, måtte kvarstå, eller också att all tull å såväl hela velocipeder som delar deraf måtte borttagas. Då från alla andra fabrikanter enstämmiga uttalanden gjorts rörande behofvet af tull, frågar man sig, huru beskaffad den nyssnämnde fabrikantens tillverkning kan vara. Derom ber jag få meddela följande. Ett tillägg till den utdelade promemorian upplyser, att till hvarje velociped användas utländska materialier till en vigt af 11,05 kilogram. Färdig väger den 11 kilogram, en uppgift, hvars rättighet jag vid besök å fabriken konstaterade. Sammanlagda vigten af alla de för en maskin erforderliga, icke bearbetade delarne är naturligtvis åtskilligt större. Huru stor den är eller huru stor vigten af affallet är, derpå erhöj jag af den åsyftade fabrikanten intet svar, och jag kan således icke bestämdt säga det för hans velocipeder, men för en annan, liknande velociped väga de ursprungliga delarne tillsammans 12,615 kilogram. Den ifrågavarande fabrikanten vidgår, att han inför delar från utlandet, vägande 11,05 kilogram; skillnaden är således 1,565 kilogram, och till denna vigt, i det närmaste endast 1½ kilogram, använder denne fabrikant velocipeddelar, som tillverkats i Sverige. Det är således icke underligt, att denne icke velat instämma i de öfriga svenska fabrikanternas i ämnet afgifna yttrande, om hans handtering i öfrigt skall benämnas svensk fabrikation. På grund af hvad jag nu anført, får jag yrka afslag på utskottets hemställan, för så vidt den skiljer sig från min reservation, och bifall till denna.

Jag har trott mig märka, att herrarne funnit mig hafva allt för länge uppehållit mig vid denna fråga, men jag har verkligen icke upptagit tiden för länge, om jag tager i betraktande denna frågas ytterliga vigt för vårt land. Här diskuteras ofta mycket vidlyftigt angående obetydliga utgifter. Då det här är fråga om statsinkomster icke blott för en gång, utan för hvarje år återkommande, till betydande belopp, torde det icke hafva varit ur vägen att utreda saken. Dertill kan dessutom läggas, att det är tillverkningen af velocipeder, icke endast i Sverige, utan i hela världen, som till allra väsentligaste delen orsakat det uppsving i den svenska järnindustrien, som under de senare åren så högst betydligt höjt landets ekonomiska styrka och kraft. Det är då icke mer än i sin ordning, att Riksdagen visar, att Riksdagen vill tillgodose denna industri, i det att Riks-

*Angående
tullbehand-
lingen af
velocipeder.*
(Forts.)

Angående
tullbehand-
lingen af
velocipeder.
(Forts.)

dagen i lagstiftningen vidtager sådana åtgärder, att industrien kan i största möjliga utsträckning förläggas inom vårt eget land.

Herr Almström: Jag kan instämma i största delen af hvad bevillningsutskottets ordförande yttrat, men jag skiljer mig från honom deri, att jag, i likhet med utskottets majoritet, anser, att man jemte stadgandet af en minimitullsats af 25 kronor för hvarje velociped bör bibehålla den gamla femtonprocents-värdetullen.

Den föregående talaren menade, att ett sådant stadgande skulle vid förtullningen medföra oreda och besvär, men jag tror icke, att det skall vara svårt att visa, att i detta hans yttrande låg mycken öfverdrift. Förtullningen skulle ju nemligen försiggå just på samma sätt som nu, och hela besväret och oredan utgöras af, att importören genom faktura och frakträkning styrker varans kostnad vid ankomsten till förtullningsplats. Visar sig då denna kostnad så hög, att 15 % derpå öfverstiger 25 kronor, erlägges värdetull, är den det icke, betalas 25 kronor för hvarje velociped. Att en tull beräknad efter varans värde drabbar jemnare och rättvisare, än om tullen uttages efter vikt eller stycke, är ju obestridligt. De dyrare artiklarna blifva då högre tullbeskattade än de billigare, hvilket icke blifver fallet vid vikt- eller styckeförtullning. Säkerligen skulle ock värdeförtullning i regel användts, om icke erfarenheten från så väl främmande som eget land ådagalagt, att de värdeuppgifter, som erhållas, i många fall äro otillförlitliga. Detta bör dock, enligt min mening, icke hindra, att man använder värdeförtullning, der en varas ungefärliga värde kan bedömas, och den ifrågavarande artikeln är just af det slag, att en tulltjensteman ganska lätt bör kunna lära sig att bedöma, om den är af dyrare eller billigare slag.

Då genom stadgande af en minimitullsats förebygges, att tullafgiften understiger ett visst belopp, och genom den samtida värdetullen möjlighet lemnas att med högre tull belägga dyrare vara, synes det mig vara skäl att antaga utskottets förslag, hvartill jag yrkar bifall.

Herr Cavalli: Endast några ord! Det är tydligt, att den siste ärade talaren hade alldeles rätt, om förtullning efter värde i realiteten utfölle så, att det *verkliga* värdet kunde läggas till grund för förtullningen, men detta sker, såsom känt är, ej alltid, och det är därför jag för min del skulle anse lyckligt, om vi i detta fall kunde komma från värdet såsom grund för tullens beräkning. Erfarenheten i fråga om förtullning efter värdet af velocipeder är nemligen mindre behaglig. Med anledning af den uttalade farhågan för att tullen skulle nedsättas å velocipeder, hvilkas värde öfverskrider 166 kronor 67 öre, ber jag att enligt uppgift från velocipedfabrikanter få meddela, att detta skulle göra mindre, då den hufvudsakligen fördyrande faktorn vore sjelfva arbetet, och de dyrare maskinerna af denna anledning hade skydd nog.

Jag begärde egentligen ordet för att besvara enskildt till mig i kammaren framställda förfrågningar, hvarför jag icke velat biträda den af en ledamot från Andra Kammaren i utskottet afgifna reservationen rörande tullfrihet vid införsel af för velocipeder afsedda gummiringar. Härom säger reservanten: »af luftrör och slitskenor, de förnämsta gummidelarne i en velociped, äro de förra, när de inkomma i längder, enligt tariffnummer 280 i nu gällande tulltaxa tullfria.» Detta är endast delvis riktigt. Införas de i slangar eller ringar, äro de tullfria; apterade till delar af velocipeder, draga de deremot tull. På grund af det nu gällande skyddet hafva fyra fabriker för tillverkning af gummidelar för velocipeder uppstått, i Helsingborg, Trelleborg, Gislaved och Upsala, hvilka genom borttagandet af skyddet skulle beröfvas den basis, hvarpå deras fabrikation är grundad. Härmed torde jag tillräckligt hafva vidrört orsaken till min skiljaktighet i detta fall från den åsyftade reservationen, och upprepar jag mitt yrkande om bifall till min reservation.

*Angående
tullbehand-
lingen af
velocipeder
(Forts.)*

Friherre Klingspor: Jag anhåller att äfven för min del få förorda den reservation, som afgifvits af herr Cavalli och hvilken äfven jag underskrifvit. Jag gör detta ur den synpunkten, att, om äfven principen att, såsom utskottet föreslagit i detta fall, bibehålla värdetullen, då sådant kan ske, är fullkomligt riktig, den nu föreslagna tullen af 25 kronor för stycke är afsedd att utgöra en skyddstull och, såsom herr Cavalli visat, torde utgöra ett fullt effektivt skydd, hvarjemte densamma ur tullbehandlings synpunkt är fördelaktigare, såsom erbjudande ett förenkladt tillvägagående. På grund häraf anhåller jag om bifall till herr Cavallis reservation.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr talmannen i enlighet med de yrkanden, som derunder framstälts, propositioner, först på bifall till hvad utskottet i den nu föredragna punkten hemställt samt vidare derpå att kammaren skulle bifalla herr *Cavallis* vid förevarande punkt afgifna reservation; och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Punkterna 2 och 3.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Föredrogs å nyo bevillningsutskottets den 13 och 14 innevarande månad bordlagda memorial n:o 18, angående stämpelafgift för check.

*Angående
stämpelafgift
för check.*

Herr Leman: I fall utskottets förslag här skulle bifallas, skulle i följd deraf checkar, dragna från eller på utlandet, kunna blifva stämpelpflichtiga. En af förutsättningarne för checkar såsom betalningsmedel är emellertid, att de böra vara stämpelfria. I checklagskomiténs

*Angående
stämpelafgift
för check.*
(Forts.)

förslag yttrades, att en af de allmänna förutsättningarne för checkens införande och allmänna begagnande är, att den icke är stämpelpliktig. Den danska checklagens 17 § innehåller äfven, att check samt endossement derå äro stämpelfria. Om nu stämpelpliktigheten införes i Sverige, komme denna att, särskildt med afseende på de nära handelsförbindelserna mellan Skåne och Danmark, verka ganska betungande, då de många checkar, som dragas från Danmark till Sverige och tvärtom, här skulle utsättas för stämpelbeläggning. För min del tror jag det vore riktigare, om utskottet i afseende på stämpelpliktighet likstält checkar med skuldseddlar, d. v. s. gjort dem stämpelfria i alla hänseenden, utom då de företes inför domstol. Då jag emellertid icke känner, huruvida utskottet framställt sitt förslag, att utländska checkar skola stämpelbeläggas, af förbiseende eller med afsigt, hemställer jag om återremiss, på det utskottet måtte komma i tillfälle att å nyo pröfva frågan.

Herr Philipson: Gent emot den siste ärade talarens mening måste jag här förklara, att bevillningsutskottets uppfattning af »checken» mera sammanfaller med den uppfattning, som gjorde sig gällande vid Riksdagens behandling af checklagen, och hvilken var lika med den, som äfven gjorde sig gällande inom den s. k. checkkomitén. Man har icke i utskottet kunnat finna, att hänvisningen i stämpelförordningen från check till skuldseedel kunde vara riktig, emedan checkens natur ju är helt annorlunda än en vanlig skuldförbindelses. Jag behöfver säkerligen icke förklara för den siste talaren, huru olika dessa begge pappers beskaffenhet är. Checken medför regressrätt till endossenten, då skuldförbindelsen icke medför någon sådan rätt mot endossenten eller rättare transportören, och om den äfven skulle betraktas såsom ett skuldbevis och icke såsom ett fordringsbevis, så är ju då dess natur mera lika vexelns. En sådan hänvisning, som talaren föreslagit, synes mig därför vara bra stridande mot hvad man kan anse vid stämpelbeläggning böra jemföras med »check». Nu är det så, att för checken finnes det icke i stämpelförordningen någon rubrik. Men sådan måste finnas, för att allmänheten skall veta, om checken är stämpelfri eller om den bör stämpelbeläggas. Det står ingenting i stämpelförordningen derom, då checklagen först i år är antagen, och bevillningsutskottets åliggande har, enligt mitt förmenande, varit att hänvisa på detta förhållande för att åstadkomma, att denna sak blir lagbestämd och derigenom klargjord. Då finnes, enligt mitt förmenande, icke annat än att rubricera checken under vaxel, emedan den närmast hör dit, och för min del ser jag icke något hinder att så göra, om också en i utlandet dragen check vid något tillfälle skulle kunna drabbas af stämpelafgift. Stämpelförordningen stiftas ju lämplig och rättvis för svenska förhållanden, för svenske män, och det nu deri föreslagna är fullkomligt i följd af och i öfverensstämmelse med Riksdagens nyligen fattade beslut om borttagande af vaxelstämpeln, och om

jag äfven mycket gerna medgifver, att man bör taga hänsyn till utlandet och dess aflärsförhållanden med oss, så gäller det nu här endast checken, och om den begagnas så mycket vid remissor från utlandet till Sverige, är osäkert, ja, ganska tvifvelaktigt.

*Angående
stämpelafgift
för check.
(Forts.)*

Såsom herrarne nog erinra sig, antogs herr Fredholms reservation, då utskottets betänkande i anledning af herr Petri's motion angående vexels befriande från åsättande af stämpel förelåg till behandling, och jag skall tillåta mig att uppläsa reservationens kläm, sådan den af Riksdagen antagits. Den lyder:

Der vaxel ställes att å utrikes ort betalas eller är utfärdad å utrikes ort, skall, oberoende af den stämpel, som i allmänhet är stadgad, vaxeln, då den utställes eller, om den utfärdas utom riket, inuan den här i riket öfverlåtes eller till godkännande eller betalning företes, förses med stämpel af 50 öre för belopp, ej öfverstigande 1.000 kronor, och derutöfver 50 öre för hvarje påbörjad tusental kronor, hvarå den lyder; dock att frihet från stämpel eger rum för vaxel, som är dragen af bank eller bankir inom riket å bank eller bankir å utländsk ort samt är betalbar endast i utlandet vid uppvisandet, äfvensom för vaxel, som är dragen från utlandet på utlandet och endast är betalbar i utlandet.

Den reservation är i det närmaste i öfverensstämmelse med nu gällande stämpelförordning i hvad som angår utländska vaxlar, d. v. s. sådana, som dragas i utlandet. Dock äro några ord utslutna, hvilka ord lyda sålunda: »egande frihet från stämpel rum för postremissvaxel, för vaxel, som är stäld att vid uppvisandet betalas af medel, som hos bank eller bankir föras i räkning för utställaren, för vaxel, som är dragen af bank eller bankir inom riket å bank eller bankir å utländsk ort samt är betalbar endast i utlandet vid uppvisandet, äfvensom för vaxel, som är dragen från utlandet på utlandet och endast är betalbar i utlandet». För mig vill det sålunda synas, som om bevillningsutskottets nu föredragna förslag, att i stämpelförordningen checken skulle likställas med vaxeln, vore i full öfverensstämmelse med och en nödvändig följd af det beslut, som Riksdagen fattat beträffande vaxels frihet från stämpel. Nu kan det hända, och jag medgifver det gerna, att utländska checker dragna på Sverige blifva belagda med stämpel, men för dem, som icke gerna sågo, att vaxelstämpeln togs bort, får jag säga, att detta förhållande nog icke bör vara af den betydelse, att man skulle vilja ännu mera minska statsverkets inkomster af stämplor och sålunda ändra ett förslag från bevillningsutskottet, som, enligt mitt förmenande, blir öfverensstämmande med den antagna vaxelstämpelförordningens bestämmelser, hvarför jag för min del, herr grefve och talman, yrkar bifall till bevillningsutskottets hemställan.

Herr Törneblad: Såsom herrarne måhända hafva sig bekant, eger en ganska storartad affärsrörelse rum mellan de tre nordiska länderna genom utbyte af anvisningar eller rättare vaxlar. Denna

Angående
stämpelafgift
för check.
(Forts.)

rörelse är tillkommen på initiativ af numera afidne konferensrådet Levy, chef för danska nationalbanken. Den tillkom år 1885, och den åsyftade att så mycket som möjligt förekomma, att guldtransporter behöfde ega rum mellan de nordiska länderna. Förr i världen var det vanligt, att dylika transporter egde rum mellan Malmö och Köpenhamn fram och tillbaka, men sedan denna öfverenskommelse mellan de tre nordiska länderna kom till stånd, hafva dessa guldtransporter nästan helt och hållet upphört, och utbytet sker nu på ett sätt, som är naturligt för affärsrörelsen och mycket bekvämare och enklare — genom utbyte af à vista-anvisningar eller -vexlar. Sådant utbyte förekommer hvarje dag. Det rör sig om större eller mindre summor, i allmänhet större, ty det minsta, som får dragas, är 5,000 kronor, men det är alls icke ovanligt att få se vexlar på en million, en och en half million, två, tre, fyra hundra tusen kronor. Det senare är rätt ofta så godt som dagligt bröd. Dessa vexlar från olika länder drogo före 1895 en stämpel af 50 öre intill 1,000 kronor, och deröfver var stämpeln 1 krona, men 1895 blefvo de fria just genom den passus, som sedan dess gäلت, men nu är borttagen i fråga om vaxel, den nemligen att vaxel, som är stald att vid uppvisandet betalas af medel, som hos bank eller bankir föras i räkning för utställaren, är fri från stämpel. Deremot har man bibehållit bestämmelser derom, att vaxel är fri från stämpel, då den är dragen af bank eller bankir inom riket å bank eller bankir å utländsk ort samt är betalbar endast i utlandet vid uppvisandet, äfvensom när den är dragen från utlandet på utlandet och endast är betalbar i utlandet. Således, svenska vexlar på Danmark och Norge äro och förblifva fria, men danska och norska vexlar på Sverige blifva nu mera icke fria från stämpeln af 50 öre per 1,000 kronor, och det gör icke så obetydligt. Om man nu skulle tillämpa de beslutade bestämmelserna om vaxel på *check*, blefve följdén, att svenska checkar på Danmark och Norge ginge fria, men icke danska och norska checkar på Sverige, utan de komme att draga en stämpel af 50 öre per 1,000 kronor; och det är mycket lätt att förstå, att om så skulle inträffa, måste öfverenskommelsen mellan de tre länderna derigenom lida betydligt afbräck. Under sådana förhållanden förefaller det mig, som om det vore skäl att med afseende på den passus, som åstadkom denna ändring i fråga om vexlar, revidera lagstiftningen angående checkar, och kanske också rörande inuvisningar, och jag tror derför, att det vore i affärsomsättningens och affärsförbindelsernas mellan de skandinaviska länderna intresse, om ärendet toges i förnyadt öfvervägande af bevillningsutskottet, som för visso vid ett närmare genomgående af stämpelförordningen skall finna medel att skrifuva så, att det blir klart och tydligt, att checken är närmast att hänföra till samma kategori som vaxel, dock med bibehållande af den i detta fall nu

rådande friheten från stämpel, hvilket äfven skulle komma att förebygga mycket missförstånd.

Jag instämmer med den förste ärade talaren.

*Angående
stämpelafgift
för check.
(Forts.)*

Herr Philipson: Jag kan icke neka till, att det var med synnerlig glädje jag åhörde den siste ärade talarens anförande. Det återförde så väl och så lifligt i mitt minne debatten angående befrielse från stämpelbeläggning af vaxel, då den frågan förelåg här i kammaren till behandling. Det påminde mig om hvad som då af några talare anfördes, nemligen det, att önskan att få bort vaxelstämpeln icke alls var för att gynna det stora kapitalet, de stora och starka affärsmännen, utan det var för den, som belånade sina vaxlar för småfolkets skull, för de fattiga stackars handtverkarne, så att de icke skulle betungas med stämpelafgiften för de små vaxlar å några hundra kronor, de utstälde, men man ville visst icke skydda det stora kapitalet, derom var alls icke fråga, utan man ömmade så vackert för de mindre bemedlade, mindre handverkare, såsom skraddare, skomakare och dylika, liksom för mindre handlande; det var en filantropisk idé man ville realisera. Men nu får man från samma håll höra något helt annat. Ätminstone för mina öron löd det alldeles komplett annorlunda, under den siste ärade talarens anförande, ty nu talar man om stämpeln å vaxlar — eller checkar å flera hundra tusen kronors belopp, ja på en million, och sådana tror jag icke småfolket handskas med. Nu yrkar man, att äfven dessa stora checkar skola vara fria från stämpel. Ja bevars, jag kan nog förstå den önskan, men det passar väl dock icke i stycke med hvad man då sade och förklarade icke vara afsigten med yrkandet om vaxelstämpelfrihet, och det är likväl endast några veckor sedan dess. Den siste ärade talaren antydde, att genom checklagens antagande man afsåg, att checkens begagnande skulle minska guldutförsel. Jag tillåter mig att bestrida detta och bemärker, att checklagen icke tillkommit för att förekomma guldutförseln. Nej, hufvudsyftet med densamma var helt annorlunda, ty innan checken fans, hade man och har ännu à-vista-vaxlar, som hafva alldeles samma natur som checken, och hvilka lika väl som de senare kunna förminska eller förhindra eventuella gulduttag. Jag behöfver dessutom icke säga den siste ärade talaren, ty det vet han mycket, mycket bättre än jag, huru det tillgår, och att sådana der stora checkar visst icke behöfva användas. Ty, exempelvis, behöfver man i Danmark indraga i Sverige innestående pengar, så öfverföras fordringarna helt enkelt utan vare sig anvisning, vaxel eller check från en bank här eller kanske i Tyskland eller Norge, der må hända den svenska banken har en motsvarande fordran till Danmark för vederbörandes räkning i Sverige, och tvärt om, och detta åstadkommes genom ett vanligt bref med uppdrag om öfverflytningens verkställande. Det är en bekant sak, att checken icke användes för liquid af stora summor, ty om jag t. ex. går upp till en bank och säger: Jag har en utbetalning

*Angående
stämpelafgift
för check.
(Forts.)*

att göra i London på 10,000 £ sterling, och jag skulle vilja köpa en check å beloppet, svarar bankdirektören: Det behöfver ni icke, jag skall skrifva till vår bank i London, att han betalar beloppet till den bank eller person i London, som ni har att betala; och dylika transaktioner förekomma som dagligt bröd såväl här som i utlandet. Då det så verkligen tillgår, kan jag enligt min uppfattning icke finna, att någon förändring i nu föreliggande förslag till stämpelförordning vid rubriken behöfver göras, och jag får upprigtigt säga, att om i utlandet några också få betala en eller annan 50-öring för en check, dragen på Sverige, så är väl detta icke så förskräckligt, att det behöfver framkalla så stort medlidande med dessa, så att vi derfor skola ändra ett förslag, som efter Riksdagens beslut om vaxelstämpeln, enligt mitt förmenande, är det enda rätta, hvarför jag fortfarande yrkar bifall till bevillningsutskottets hemställan.

Herr Törneblad: Mot den siste ärade talaren ber jag att få anmärka, att det visserligen icke var mig obekant, att öfverföringar kunna ske telegrafiskt eller på annat sätt. Men nu är händelsen den, att mellan de tre nordiska länderna är stadgad en viss form för utbytet. Denna form är ännu vaxeln, och efter checklagens införande kan det ske genom checkar.

Jag ber vidare, med anledning af hvad samme ärade talare yttrade angående diskussionen här rörande denna fråga för ett par månader sedan, att få anmärka, att då var det icke fråga om att befria de vaxlar, om hvilka jag nu talat, från stämpelbeläggning, ty de voro fria förut. Under sådana förhållanden vill jag fråga, om det icke är ett missförstånd, att man nu vill införa en tunga för checkar, som icke funnits förut för dem motsvarande vaxlar af nu ifrågavarande slag.

Herr Leman: Mot herr Philipson skall jag tillåta mig invända, att herr Philipson synes taga saken endast rent yttre. Och jag tror icke, att vare sig herr Philipson eller bevillningsutskottet gjort sig mödan att ingå på, om jag så får säga, checklagens historik. Under förarbetet för denna lag betonades nemligen skarpt, att checkens stora fördel är, att den är ett betalningsmedel för undvikande af remitterande eller begagnande af banksedlar. Det var den förmån, man åsyftade med checken, och därför framhölls, att huru än stämpel-lagen i de olika länderna vore för vaxlar, skulle checkarne vara fria. I Danmark och Norge, der stämpellagen har allmän lags natur, har bestämmelsen om stämpelfrihet kommit in i sjelfva checklagen, men i Sverige har icke så kunnat ske, då enligt gällande lag det är Riksdagen ensam, som här har att besluta angående stämpelfrihet eller stämpelskyldighet. Nu säger man visserligen: stämpeln kan mycket väl bäras. Detta är möjligt, säkert är dock att det blir i främsta rummet Skåne, som kommer att få känning af tungan.

År 1897, då checklagen förevar, var det just en talare på skåne-bänken, som framhöll, huru viktig denna lag vore för södra Sverige, ty i följd af det täta varuutbytet mellan Skåne och Danmark skulle det ofta hända att checkar begagnades. Nu har jag för min del tänkt mig, att om man i Danmark har skuld i Sverige, så liqviderar man denna genom att draga en check i stället för att remittera kontanta pengar; och vice versa, om man i Sverige har skulder i Danmark. Skall då för hvarje gång stämpelbeläggning ske, tror jag icke, att man vinner det ändamål, som man med checken velat vinna — att få ett bekvämt och säkert betalningsmedel.

Jag yrkar fortfarande återremiss.

Herr Cavalli: Det är verkligen att beklaga, att den ärade talare på stockholmsbänken, som nedlagt så mycket arbete och energi på afskaffande af vaxelstämpeln, icke vid detta arbetes föregående skeden framställt samma yrkande som i dag, nemligen om en revision af gällande bestämmelser rörande all vaxelstämpel. Men då gälde saken att få bort den inrikes vaxelstämpeln; om den utrikes vaxelstämpeln var då icke tal. Huru låter det i dag, då man är af med den inrikes vaxelstämpeln?

En föregående talare har nyss rätt lyckligt skisserat den motivering, som man fick höra för sex veckor sedan, jemförd med den, som i dag användes. Nästa steg blir antagligen ett försök att afskaffa den utländska vaxelstämpeln, så mycket mera som den siste ärade talaren med älskvärd öppenhet sade, att checken bör vara fri, emedan den användes i stället för vaxel.

Det uttalande, han gjorde beträffande Skånes intresse i denna sak, föranleddes förmodligen deraf, att han tänkte, att jag, därför att jag är skåning, skulle ställa mig välvilligare mot hans förslag, men detta hjälper icke, ty, äfven om Skåne har förbindelser med Danmark, får Skåne i det fallet finna sig i landets lagar. Vi begära icke någon undantagslagstiftning. Det är ganska besynnerligt att höra från det hållet — från representanter för de stora bankinstituten och de enskilda bankerna — att man anser sig kunna jemföra checken med skuldsedeln, och säga att checken skall beläggas med stämpel endast vid utsökning eller då den företes vid domstol. Icke skola dessa herrar kunna göra klart för allmänheten, att checken är detsamma som en skuldsedel. Checken är så lik en vaxel som något kan vara det.

Mången tycker kanske, att man icke borde hafva något emot det framställda yrkandet på återremiss, men för min del kan jag icke godkänna detsamma. Tiden är nu så långt framskriden, att bevillningsutskottet omöjligen kan nu företaga en revision af stämpelförordningen. Är det så, att man vill genomföra afskaffande af vaxelstämpeln, då är det lika bra att säga rent ut och yrka afslag på utskottets hemställan, ty det är nog dit man vill komma. För

*Angående
stämpelafgift
för check.
(Forts.)*

Angående stämpelafgift för check. att få checken likstald med skuldsedel behöfver man icke återremittera ärendet till utskottet.
 Jag yrkar bifall till utskottets hemställan.
 (Forts.)

Herr Wærn: Då af den förda diskussionen är tydligt, att de talare, som gjort invändningar, och de, som försvarat utskottets betänkande, icke talat om samma sak, förefaller det mig, att det klokaste kammaren kunde göra vore att återremittera ärendet till bevillningsutskottet, som — derom är jag öfvertygad — nog skall finna den nödiga tiden för att göra saken fullt klar.

Efter det öfverläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr talmannen jemlikt de yrkanden, som derunder framstälts, propositioner, först på bifall till hvad utskottet i föreliggande memorial hemställt och vidare derpå att memorialet skulle visas åter till utskottet, samt förklarade sig finna den förra propositionen, hvilken förnyades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad bevillningsutskottet hemställt i sitt memorial n:o 18, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, visas memorialet åter till utskottet.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 58;

Nej — 54.

Vid förnyad föredragning af bevillningsutskottets den 13 och 14 i denna månad bordlagda betänkande n:o 19, i anledning af väckt motion om tullfrihet för omalen majs, biföll kammaren hvad utskottet i detta betänkande hemställt.

Föredrogs å nyo lagutskottets den 13 och 14 innevarande månad bordlagda utlåtande n:o 57, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition

med förslag till lag angående ändrad lydelse af 86 § utsökningslagen, till lag om ändring i vissa delar af förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875, till lag angående ändrad lydelse af 51 § konkurslagen, till lag om ändring i vissa delar af förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 och till lag angående ändrad lydelse af 71 § i lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879.

Herr Hasselrot: Jag skall tillåta mig hemställa, att förevarande betänkande måtte föredragas punktvis och punkten 2:o) momentvis, samt att de under punkten 2:o) förekommande olika förslagen icke utplåsas, derest sådant icke särskildt begäres.

Denna hemställan bifölles.

Punkterna 1 och 2.

Hvad utskottet hemställt bifölles.

Vid förnyad föredragning af lagutskottets den 13 och 14 innevarande april bordlagda utlåtande n:o 58, i anledning af väckt motion om tillägg till § 27 värnpligtslagen, biföll kammaren hvad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogs å nyo lagutskottets den 13 och 14 i denna månad bordlagda utlåtande n:o 59, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till viss ändring i förordningen angående inteckning i fast egendom.

Om underlåtande af frånstyckade eller afsöndrade jordlotter från stamhemmanets inteckningar.

Herr Hasselrot: Jag har icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet och har sålunda icke varit i tillfälle att reservera mig, men jag skall nu tillåta mig att yrka afslag å utskottets hemställan.

Ingen kan varmare än jag erkänna befogenheten af det syfte, som ligger till grund för utskottets hemställan, nemligen att underlätta afsöndring af mindre hemmansdelar och jordlägenheter och på den vägen öka möjligheten för en stor del af befolkningen att bilda egna hem. Det sätt, hvarpå utskottet ifrågasatt att gynna en sådan åtgärd, synes mig dock icke kunna godkännas. Utskottet säger, att utskottet »ej ser sig i stånd att anvisa någon bestämd riktning, hvori frågan synes kunna lösas», utan öfverlemnar detta åt Kongl. Maj:t. Här är emellertid frågan ytterst enkel för den, som vill sätta sig in uti densamma aldrig så litet. Det finnes nemligen icke mer än ett

Om underlåtande af frånstyckade eller afsöndrade jordlotters frigörande från stamhemmanets inteckningar. (Forts.)

sätt, och det är att mot inteckningsegarens vilja tvinga honom att för en del af sin inteckning taga den betalning, som kan anses motsvara inteckningens värde i den intecknade egendomen. Detta synes mig dock vara ett så våldsamt ingrepp i den enskildes rätt och så skadligt för fastighetskrediten, att det under inga förhållanden kan tillstyrkas eller godkännas. — Det kan icke vara rätt, att en person, som skaffat sig inteckning i en fastighet och sålunda vet, att han har hela denna fastighet såsom säkerhet för sin fordran, skall, mot sin vilja, tvingas att taga emot en större eller mindre, på mer eller mindre godtyckligt sätt bestämd del af den intecknade fordringen, då han icke får det hela — för att lösgöra den större eller mindre del, som säljes af fastigheten.

Jag vågar också påstå, att olägenheterna af de nuvarande förhållandena icke äro så stora, som utskottet synes föreställa sig. Jag har en rätt stor egen erfarenhet i detta fall. Det torde finnas få provinser i Sverige, der afsöndringsförhållandena äro så utvecklade som på Öland. Der finnas tusental sådana små afsöndrade lägenheter. Förhållandet är också, att flertalet af dessa äro besvärade af de inteckningar, som finnes i det hemman, från hvilket de äro afsöndrade. I regel går det så till, att hemmansegaren betalar räntan helt och hållet, och så småningom dödas eller dör den ena inteckningen efter den andra, och om någon tid står lägenheten fri. En och annan gång händer det visserligen, att, vid exekutiv försäljning, någon lägenhet går med vid försäljningen af hemmanet, men i de allra flesta fall har egaren derigenom icke gått miste om sin lägenhet, utan han har själf fått ropa in den för ett obetydligt belopp, motsvarande taxeringsvärdet å lägenheten i förhållande till samma värde å hemmanet. Mig veterligen har endast i två fall i hela domsagan under 15 år en lägenhetsinnehafvare till följd af hemmanets exekutiva försäljning förlorat sin eganderätt till lägenheten. Huru med denna sak än må vara, synes det mig i allt fall, både praktiskt och ur rättssynpunkt sedt, rent af omöjligt att med hänseende till fastighetskrediten vidtaga sådana åtgärder, som utskottet här ifrågasatt.

Denna fråga har varit före i kammaren flera gånger förut och alltid blifvit afslagen, och jag hoppas, att kammaren äfven nu måtte afslå det ifrågavarande skrifvelseförslaget.

Herr Ölander: Jag skall bedja att få tillkännagifva, att jag, fastän jag icke reserverat mig, dock icke kunnat biträda det föreliggande förslaget.

Det är visserligen sant, att den nuvarande lagstiftningens bestämmelser angående lossning af inteckning äro så beskaffade, att de kunna medföra stora förluster för egare af afsöndrade eller afstyckade lägenheter, och detta har jag så mycket mera kunskap om, som i min domsaga samtliga egare af en mängd afsöndringar måst frångå dessa helt och hållet i följd af exekutiv försäljning. Det bråk

och de kostnader, som äro förenade med att få dessa inteckningar dödade — det kan ju alltid gå för sig, om alla inteckningshafvarne gå in derpå — hafva troligen afskräckt afsöndringarnes egare från att vidtaga en sådan åtgärd, och de hafva troligen litat på, att inteckningarne skulle af stamfastighetens egare betalas. Nu har utskottet föreslagit aflåtande af en skrivelse till Kongl. Maj:t. Men då borde utskottet åtminstone hafva sagt, på hvad sätt och i hvilken riktning den afsedda lagändringen skulle ega rum. Utskottet har icke endast underlåtit detta, utan utskottet har till och med angifvit, att det icke kunnat utfinna något sätt, på hvilket denna fråga skulle kunna lösas. Det är af denna anledning som jag, i likhet med föregående talare, yrkar afslag å utskottets betänkande.

*Om underlå-
tande af från-
styckade eller
afsöndrade
jordlotternes fri-
görande från
stamhemman-
nets inteck-
ningar.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr tal-
mannen, att i afseende på förevarande utlåtande endast yrkats, att
hvad utskottet hemställt skulle afslås.

Härefter gjordes propositioner, först på bifall till utskottets hem-
ställan samt vidare på afslag derå, och förklarades den senare pro-
positionen vara med ja besvarad.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande lagutskottets
den 13 och 14 innevarande månad bordlagda utlåtande n:o 60, i
anledning af väckta motioner angående ändrade bestämmelser i fråga
om de i 32 § värnpliktsglagen föreskrifna mönstringar.

Punkterna 1 och 2.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 3.

Herr Hasselrot: Jemväl å detta skrivelseförslag skall jag tillåta mig att yrka afslag. Mycket sällan lär väl en fråga af så obetydlig omfattning som denna hafva lagts till grund för en skrivelse till Kongl. Maj:t.

Såsom kammaren har sig bekant, skall ett sådant intyg, som här är i fråga, vara afgifvet af prest, annan tjänsteman eller ordförande i kommunalstämma, kommunalnämnd eller stadsfullmäktige; och den, som behöfver ett sådant intyg, har en månad på sig att anskaffa det. Nu ifrågasätter lagutskottet, att den värnpliktige skall såsom betygsgifvare få begagna jemväl ledamot af kommunalnämnden och nämndeman. Mig synes emellertid, att åtminstone i den mycket öfvervägande delen af Sverige det icke bör möta den allra minsta svårighet för värnpliktig att på denna tid af en månad få intyg af någon bland de personer, som nu äro behöriga att afgifva

*Ifrågasatt
ändring i
gällande före-
skrift angä-
ende styr-
kande af upp-
gift om värn-
pliktigs bo-
stad.*

*Ifrågasatt
ändring i
gällande före-
skrift angå-
ende styr-
kande af upp-
gift om värn-
pligtigs bo-
stad.*

(Forts.)

ett sådant. Under dessa fyra veckor måtte han väl någon gång kunna gå till kyrkan, så att han kan få bevis af presten. Nu säger man emellertid, att det i Norrland finnes en och annan socken, der anskaffandet af beviset dock skulle medföra en lång resa för vederbörande, och att det sålunda skulle vara fördelaktigt, om han för sådant ändamål kunde anlita hvilken ledamot af kommunalnämnden som helst eller någon nämndeman. Men dessa fall äro, enligt mitt förmenande, så ytterst få, att det ingalunda kan vara lämpligt att för en så liten sak skriva till Kongl. Maj:t, synnerligast som en sådan bestämmelse som den föreslagna kan medföra både oreda och obehag äfven för den värnpligtige. Det är nemligen för mönstringsförrättaren officiellt känt, hvem som är ordförande i kommunalnämnden och kommunalstämman, men han vet icke, åtminstone annat än tillfälligtvis, hvilka som äro ledamöter i kommunalnämnden eller nämndemän. Om då den värnpligtige skaffar sig intyg af en sådan person, så vet kanske mönstringsförrättaren icke, huruvida den, som afgifvit intyget, varit dertill behörig, och den värnpligtige kan ju då blifva fäld till böter för uteblifvande, enär han icke aflemnat intyg, afgifvet af person, som visats vara dertill behörig.

Herr Krok: Jag tror icke att denna fråga är så obetydlig, som den föregående talaren nämnde. Under diskussionen i lagutskottet framhölls bland annat, att underlåtenhet att uppgifva bostadsadress förekom mycket talrikt bland de värnpligtige, så att af tusen öfverträdelser, som i medeltal årligen föranledde böter för underlåtenhet att fullgöra värnpligtslagens föreskrifter, härrörde mer än hälften af underlåtenhet att inställa sig vid mönstring eller att der uppgifva sin adress. Och det är icke af ringa vikt att undanrödja hvarje hinder för en så viktig pligt som värnpligten. Hvad särskildt beträffar, att det i Norrland endast skulle undantagsvis i några socknar vara ogynsamma afståndsförhållanden, så framhölls af en representant från Norrland, att det fans många socknar, der det var 5 à 6 mil till kyrkoby, eller der prest, ordförande i kommunalstämma eller kommunalnämnd eller länsman kunde träffas. Den föregående talaren nämnde äfven, att den, som förrättade mönstringen, icke kunde hafva reda på, hvilka som voro ledamöter i kommunalnämnden eller nämndemän. Men om det står under namnet uppgifvet, att personen i fråga är det ena eller det andra, så kan man väl, såsom eljest sker i dylika fall, taga det för godt. Och jag kan icke finna något intresse för de värnpligtige att uppgifva oriktig adress. Jag hemställer således, att kammaren behagade bifalla utskottets framställning i denna punkt.

Herr Hasselrot: Det är, såsom den siste talaren sade, nog riktigt, att ett mycket stort antal förseelser mot värnpligtsförordningen bestå i underlåtenhet af de värnpligtige att vid mönstringen uppgifva adress. Men ingalunda beror detta på svårigheten att få personer,

som kunna gifva behörigt intyg, utan denna underlåtenhet beror helt enkelt på likgiltighet att skaffa sådant intyg. Och äfven om en sådan bestämmelse, som ifrågasatts, blir lag, så kommer det nog ändå att blifva ungefär lika många dylika förseelser hädanefter som hittills. Jag vågar påstå, att i allra största delen af Sverige finnes ingen svårighet att skaffa sådant intyg, som föreskrifvits, och underlåtes det, så är anledningen ingen annan än ren likgiltighet eller slarf.

*Ifrågasatt
ändring i
gällande före-
skrift angående styr-
kande af upp-
gift om värn-
pligtigs bo-
stad.*

(Forts.)

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes jemlikt derunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande punkt hemställt samt vidare på afslag derå; och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Anmäldes och bordlades:

statsutskottets utlåtande n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet; äfvensom

lagutskottets utlåtanden och memorial:

n:o 62, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till skärpt lagstiftning mot ocker;

n:o 63, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande viss del af utskottets utlåtande n:o 50, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 11, 21, 59 och 73 i förordningen om kommunalstyrelse på landet, dels ock åtta med anledning af berörda proposition afgifna motioner; och

n:o 64, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af § 30 i lagen angående tillsättning af presterliga tjänster den 26 oktober 1883.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

Lördagen den 16 April.

Herr talmannen tillkännagaf, att de fyra senast bordlagda utskottsbetänkandena, hvilka ännu ej hunnit att till kammarens ledamöter utdelas, komme att hållas ledamöterna till handa kort efter sammanträdet slut.

Kammaren åtskildes kl. 12,30 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 19 april.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Herr statsrådet grefve *Wachtmeister* aflemnade Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Brita Kristina Nylander;

2:o) angående jordafsöndring från den till indragna förra öfverstebostället Kastellegården n:o 1 om 6 mantal i Ytterby och Rödbo socknar, Inlands södra härad af Göteborgs och Bohus län hörande lägenheten Högen;

3:o) med förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse; och

4:o) med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 36, till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående tillstånd för Visby stad att tillbyta sig två jordområden af den utaf Gotlands artillericorps disponerade tyghusplanen invid Visby.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 238, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 20, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t om utsträckt rätt för realstudent att aflägga vissa förberedande akademiska examina, beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 236, med delgifning af nämnda kammares

beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 18, öfver väckta motioner om ändring af kongl. förordningen den 24 oktober 1885 angående handeln med vin och maltdrycker m. m., beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 2.

Anmälades och bordlades konstitutionsutskottets memorial och utlåtanden:

n:o 5, angående fullbordad granskning af de i statsrådet förda protokoll;

n:o 6, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om inrättande af nytt statsdepartement;

n:o 7, i anledning af väckt motion om tillägg till §§ 9 och 19 riksdagsordningen; och

n:o 8, i anledning af väckt motion om tillägg till 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen;

bevillningsutskottets memorial:

n:o 20, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande åtskilliga punkter af utskottets betänkande n:o 15 i anledning af väckta motioner om ändringar i tullbevillningen; och

n:o 21, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande punkten 1:o i utskottets betänkande n:o 17 angående ändring af bestämmelserna rörande tullbehandlingen af velocipeder;

lagutskottets utlåtande n:o 66, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige och till lag om renmärken samt i anledning af i ämnet väckta motioner; äfvensom

Första Kammarens tillfälliga utskotts utlåtanden:

n:o 5, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till förändring i fråga om hushållningssällskapens organisation m. m.; och

n:o 6, angående utredning om vattenfall.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran statsutskottets den 16 i denna månad bordlagda utlåtanden n:is 9 och 57—63, äfvensom lagutskottets samma dag bordlagda utlåtanden och memorial n:is 61—65.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts nedannämnda, denna dag aflemnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Brita Kristina Nylander; och

2:o) angående jordafsöndring från den till indragna förra öfverste-bostället Kastellegården n:o 1 om 6 mantal i Ytterby och Rödbo socknar, Inlands södre härad af Göteborgs och Bohus län hörande lägenheten Högen.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kongl. Maj:ts under sammanträdet aflemnade nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse.

Vid föredragning af Kongl. Maj:ts under dagen aflemnade nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge, blef denna proposition på begäran bordlagd.

Herr Alin erhöll på begäran ordet och yttrade: På föredragningslistan för i morgon står främst statsutskottets utlåtande n:o 9 angående reglering af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel med sina 108 punkter, som redan i och för sig kunna gifva tillräckligt och mer än tillräckligt ämne till studier för morgondagens öfverläggningar. Men dessutom förekomma en mängd andra ärenden delvis af ganska stor vikt. Jag ber i anledning deraf att få föreslå, att ett par ärenden, vid hvilka jag fäster vikt, nemligen statsutskottets betänkanden n:is 61 och 62, måtte få uppföras bland tvenne gånger bordlagda ärenden å föredragningslistan till lördagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

Tisdagen den 19 April.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de ärenden, som under dagen bordlagts första gången, skulle uppföras främst på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2,49 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
